

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:811.162.1](045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14786811>

Сутність та структура професійної підготовки майбутніх учителів польської мови

Лукіна Лія Русланівна

здобувач вищої освіти ОС Доктор філософії II року навчання зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики, зарубіжної літератури та журналістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, 20308, м. Умань, вул. Садова 28, Україна, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6133-5902>

Прийнято: 06.01.2025 | Опубліковано: 19.01.2025

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню теоретичних і практичних аспектів професійної підготовки майбутніх учителів польської мови в умовах сучасної педагогічної освіти. **Мета статті** полягає в аналізі сутності професійної підготовки майбутніх учителів польської мови, визначенні її структурних компонентів та обґрунтуванні основних підходів до процесу професійної підготовки.*

*У статті використано комплексні **методи** дослідження, зокрема: теоретичний аналіз наукових джерел, що дозволив вивчити основні концепції професійної підготовки педагогів; порівняльний метод, завдяки якому було визначено специфіку навчання польської мови як іноземної; емпіричні методи (анкетування, спостереження), що дали змогу оцінити стан підготовки здобувачів вищої освіти та виявити їхні освітні потреби.*

***Результати дослідження** показали, що професійна підготовка майбутніх учителів польської мови охоплює кілька ключових компонентів:*

грунтовні лінгвістичні знання з польської мови, методичні знання та вміння, здатність до міжкультурної комунікації, професійну культуру, педагогічну майстерність та мотивацію до постійного саморозвитку та самовдосконалення. Представлено структуру професійної підготовки майбутніх учителів польської мови, яка включає теоретико-методичну, практичну, психолого-педагогічну, науково-дослідну, морально-етичну та спеціальну підготовку (іншомовну (фахову)).

У висновках наголошено на визначальній ролі професійної підготовки майбутніх учителів польської мови як базової умови їхньої успішної професійної діяльності. Ефективна підготовка сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних якісно виконувати професійні завдання, забезпечувати міжкультурний діалог і адаптуватися до сучасних викликів у галузі освіти. Підкреслено важливість створення сприятливого освітнього середовища, що стимулює професійний розвиток здобувачів вищої освіти, і впровадження інноваційних підходів до професійної підготовки.

***Ключові слова:** підготовка, професійна підготовка, комунікативна компетентність, учитель польської мови, інноваційний підхід.*

Essence and Structure of Professional Training of Future Teachers of Polish Language

Liia Lukina

Postgraduate Student, 2nd year of study, specializing in Educational and Pedagogical Sciences (Field 011), Senior Lecturer at the Department of Applied Linguistics, Foreign Literature and Journalism of the Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 20308, Uman, Sadova Street 28, Ukraine, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6133-5902>

***Abstract.** The article is devoted to the study of theoretical and practical aspects of professional training of future teachers of the Polish language in the*

conditions of modern pedagogical education. The **purpose** of the article is to analyze the essence of professional training of future teachers of the Polish language, to determine its structural components and to substantiate the main approaches to the process of professional training.

The article uses complex research **methods**, in particular: theoretical analysis of scientific sources, which allows to study the main concepts of professional training of teachers; comparative method, thanks to which the specifics of teaching Polish as a foreign language were determined; empirical methods (questionnaires, observations), which made it possible to assess the state of training of higher education applicants and determine their educational needs.

The **results** of the study showed that the professional training of future Polish language teachers includes several key components: sound linguistic knowledge of the Polish language, methodological knowledge and skills, the ability to intercultural communication, professional culture, pedagogical skills and motivation for constant self-development and self-improvement. The structure of the professional training of future Polish language teachers is presented, which includes theoretical and methodological, practical, psychological and pedagogical, scientific and research, moral and ethical and special training (foreign language (professional)).

The **conclusions** emphasize the decisive role of the professional training of future Polish language teachers as the basic conditions for their successful professional activity. Effective training contributes to the formation of highly qualified specialists who are able to perform professional tasks qualitatively, ensure intercultural dialogue and adapt to modern challenges in the field of education. The importance of creating a favorable educational environment that stimulates the professional development of higher education students and the implementation of innovative approaches to professional training is emphasized.

Keywords: training, professional training, communicative competence, Polish language teacher, innovative approach.

Постановка проблеми. В сучасних умовах глобалізації та євроінтеграції питання підготовки кваліфікованих учителів іноземних мов, зокрема польської, набуває особливої актуальності. Польська мова є однією з найбільш поширених серед слов'янських мов і посідає важливе місце у системі міжкультурної комунікації. Водночас інтеграція Польщі до міжнародного освітнього простору та тісна співпраця з Україною зумовлюють зростання попиту на професійних та конкурентоспроможних учителів-полоністів.

Ефективна підготовка майбутніх фахівців потребує системного підходу, який охоплює як глибокі лінгвістичні та методичні знання, так і формування комунікативної та міжкультурної компетентностей. З огляду на це виникає необхідність чіткого визначення сутності та структури професійної підготовки майбутніх учителів польської мови, що сприятиме покращенню якості освіти та відповідності сучасним вимогам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійна підготовка майбутніх педагогів була проаналізована низкою науковців з урахуванням її різноманітності та різнопланової спрямованості. Зокрема, особливості професійної підготовки майбутніх фахівців та оновлення підходів до професійної підготовки вивчали: Авраменко К. [1], Біда О. [30], Вітвицька С. [9], Грищенко І. [11], Зданевич Л. [14], Коцан І. [18], Хоружа Л. [29] та ін.

У контексті вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх учителів важливу роль відіграє науковий доробок Савченко О. Дослідниця, розробляючи концептуальні основи професійної освіти, враховує суспільні зміни, зокрема стрімкий розвиток науки і техніки, активізацію інтеграційних процесів, інформатизацію та комп'ютеризацію [27].

Проблемам та пошукам орієнтирів в оновленні професійної підготовки майбутніх педагогів присвячені праці Коцана І. Автор констатує, що в сучасних реаліях педагогічна освіти повинна зосереджуватися на формуванні вільної, активної та самостійної особистості учителя, яка здатна ефективно діяти в умовах постійних змін і слугувати прикладом для наслідування [18, с. 17].

Не можемо оминати увагою наукову розвідку Безлюдної В. «Професійна підготовка майбутніх учителів як наукова проблема» у якій розкрито сутність поняття «професійна підготовка» та висвітлено наукові погляди на проблему професійної підготовки майбутніх учителів. Розглянуто найважливіші якості, які мають бути сформовані у майбутніх учителів у процесі професійної підготовки в закладі вищої освіти, описано основні професійно-педагогічні вміння, якими повинні володіти майбутні фахівці [3].

Особливості професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов, польської зокрема, та методичні аспекти викладання іноземних мов досліджували вітчизняні (Безлюдна В. [3,4], Буздуган О. [6], Гармаш О. [10], Комар А. [17] та ін.) та зарубіжні (Міодунка В. (Miodunka W.) [31], Пачуська К. (Paczuska K.) [32], Шпотович М. (Szpotowicz M.) [32], Шемпрух Й. (Szempruch J.) [33] та ін.) науковці.

У дослідженні Гармаш О. акцентовано увагу на проблемі підготовки майбутніх учителів іноземних мов до роботи в закладах середньої освіти. Запропоновано структуру підготовки майбутніх учителів іноземних мов: загальна та професійна (іншомовна (фахова)) підготовка, психолого-педагогічна, методична, педагогічна практика та науково-дослідна підготовка [10].

У науковій праці Комар А. та Орлової О. наголошено на необхідності перегляду вимог до сучасної професійної підготовки майбутніх учителів, оскільки сучасна мовна освіта орієнтована не лише на засвоєння здобувачами вищої освіти лексичних і граматичних знань, а й на розвиток тих професійних умінь і навичок, які будуть необхідні для майбутньої професійної діяльності [17, с. 91].

Каніболоцька О. у монографії «Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у системі неперервної освіти: теорія і практика» зазначає, що однією з визначальних умов реалізації практичних стратегічних завдань модернізації освіти є неперервна професійна підготовка. У дослідженні висвітлено сучасні підходи до формування та забезпечення

іншомовної професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов [16].

Особливу увагу варто звернути на численні наукові праці одного з основоположників методики навчання польської мови як іноземної професора В. Мьодункі (W. Miodunka). У центрі його досліджень – глоттодидактичні процеси, білінгвізм та мультилінгвізм, міжкультурна комунікація [31].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість досліджень, чимало аспектів досі залишаються недостатньо вивченими, зокрема недостатньо розкрито специфіку польської мови як навчальної дисципліни, питання інтеграції сучасних технологій в освітній процес, забезпечення взаємозв'язку між теоретичною і практичною підготовкою, міжкультурний компонент у професійній підготовці, адаптація до сучасних освітніх викликів.

У контексті цього нами було визначено сутність поняття «професійна підготовка майбутніх учителів польської мови» та запропоновано власну структуру професійної підготовки задля подальшого визначення її чіткої моделі. Це дослідження сприятиме підвищенню рівня міжкультурної комунікації та формуванню професійних компетентностей враховуючи сучасні методики, лінгвокультурні особливості та інтеграцію інноваційних технологій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у визначенні сутності та структури професійної підготовки майбутніх учителів польської мови, обґрунтуванні її теоретичних та практичних компонентів. Поставлена мета передбачає:

- 1) аналіз концептуальних підходів до професійної підготовки педагогів;
- 2) дослідження ключових елементів професійної підготовки майбутніх учителів;
- 3) визначення ролі інтеграції теоретичних знань та практичних навичок.

Результати дослідження. В Академічному тлумачному словнику української мови, поняття «підготовка» інтерпретовано як «дія за значенням підготувати; запас знань, навичок, досвід і т. ін., набутий у процесі навчання, практичної діяльності» [2]. Сучасні науковці надають більш точні визначення цього поняття. Так, М. Васильєва під підготовкою розуміє «процес формування, удосконалення знань, умінь, навичок, якостей особистості, необхідних для виконання діяльності, здійснюваної в ході навчання, самоосвіти або професійної освіти» [7].

Згідно з трактуванням Д. Бермудеса підготовка – це «процес, який відбувається в часі та просторі і ведеться у навчальних закладах за затвердженими заздалегідь програмами, планами, а здатності людини до певної діяльності визначається поняттям «готовність»» [5, с. 201].

Попова О. поняття «підготовка» характеризує як «спеціальне навчання, процес, у ході якого здійснюється навчання (виховання) учня/студента, формування його особистості, набуття ним необхідних знань, умінь і навичок (автоматизованих умінь, набутих у процесі систематизованого «навчання-виховання»); результатом такого навчання є підготовленість того, кого навчали» [26, с. 25].

Дослідник О. Буздуган під терміном «підготовка» розглядає «процес та організацію діяльності, спрямованої на засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок, а також психологічних і моральних якостей особистості, необхідних для виконання певного роду занять» [6, с.136].

Аналіз науково-педагогічної літератури показує, що термін «підготовка» переважно використовується в контексті професії, до якої він відноситься, і майже не фіксується в самостійному значенні, що призводить до значної кількості формулювань поняття «професійна підготовка».

Так, Грищенко І. зазначає, що професійна підготовка – це «цілеспрямований процес навчання реальних і потенційних працівників професійних знань та вмінь з метою набуття навичок, необхідних для виконання певних видів робіт» [11, с. 59]; Поддубей О. «певний спеціально

організований процес формування професійних знань, умінь і навичок, а також професійних компетенцій, які у своїй сукупності дозволяють особі, що навчається, бути готовою до виконання майбутньої професійної діяльності без підвищення загальноосвітнього рівня» [24, с. 21]; Зданевич Л. «спеціально організований освітній процес, спрямований на формування у майбутніх фахівців високого рівня готовності до ефективного здійснення професійної діяльності» [14]; Кушнір А. «спеціально організований процес набуття професійних знань, умінь і навичок та розвитку соціально-значимих і професійно-особистісних якостей, що сприяє формуванню готовності до професійної діяльності» [19, с. 265]; Савченко Л. «процес, у ході якого осмислюють, оптимізують навчання, дбають про об'єктивний аналіз освітніх результатів, що забезпечують можливість успішної роботи з певної професії; при вивченні педагогічних і спеціальних дисциплін» [28, с. 79]; Мельник І. та Заремба Л. «процес оволодіння особистістю життєвими компетенціями, загальнонауковими професійними знаннями, вміннями для успішного здійснення професійної діяльності, а також опанування професійною культурою» [20, с. 923].

Сучасна теорія та практика зібрали значний досвід, на основі якого розкрито сутність поняття «*професійна підготовка майбутніх учителів*».

Коло авторів Шовш К., Біда О., Маргітич А. професійну підготовку майбутніх педагогів розглядають як «багатофакторну структуру, головне завдання якої полягає в набутті кожним студентом особистісного сенсу діяльності, формуванні професійної майстерності, постійно зростаючого інтересу до роботи з дітьми та їх батьками, а також у розвитку успішності в діяльності» [30, с. 379].

Однолеток Т., Лянной М. позиціонують дане поняття, як «складну багатогранну систему, яка спрямована на здобуття та розвиток достатнього для продуктивної професійної діяльності рівня компетентності у процесі навчання у вищому навчальному закладі і практичній діяльності» [22, с. 108].

Дрокіна А. професійну підготовку майбутніх учителів розцінює як «цілісну педагогічну систему, функціонування якої передбачає створення певних умов для розвитку особистості майбутнього педагога на основі оволодіння необхідними для фахової діяльності знаннями, навичками й уміннями, розвитку професійних та особистісно значущих якостей, що забезпечать максимальну ефективність їхньої педагогічної діяльності» [12, с. 94].

Безлюдна В. під поняттям «професійна підготовка майбутнього учителя» розуміє «систему організаційно-педагогічних заходів, зорієнтованих на його особистісний розвиток, метою і кінцевим результатом якого має стати готовність до виконання професійно-педагогічної діяльності» [4, с. 93].

Нестеренко Т. визначає професійну підготовку майбутнього учителя як «процес оволодіння особистістю загальнонауковими, професійними знаннями і вміннями для успішного здійснення професійної діяльності» [21, с. 73].

Євдокимов В., Пономарьова Г., Покроєва Л., Луценко В. характеризують професійну підготовку майбутніх учителів «як нерозривність змісту, структури і цілей навчального процесу та виховання студентів, способів використання набутих знань, умінь і навичок у процесі роботи з учнями» [13].

Павлик О. як «цілісний процес засвоєння та закріплення загальнопедагогічних і спеціалізованих знань, умінь і навичок, результатом якого вважається вироблення в майбутніх учителів готовності до професійної діяльності» [23].

На думку Поліщук Л. професійна підготовка майбутніх учителів – це «цілеспрямований, спланований і організований процес педагогічної взаємодії як в аудиторії, так і поза нею, в результаті якого студенти розвивають професійно та особистісно значущі якості, набувають знання та навички, пов'язані з їхньою професією та спеціалізацією». Також авторка характеризує цей процес як: 1. засвоєння студентами основ загальних і спеціальних знань і застосування їх на практиці; 2. володіння вміннями й навичками для

успішного рішення комунікативних завдань у сфері міжособистісної взаємодії; 3. сформованість важливих для майбутнього педагога професійних якостей [25, с. 115].

Найбільш повне визначення цього поняття запропонувала Л. Хоружа, яка розглядає професійну підготовку майбутнього учителя у широкому значенні – як «сукупність теоретичних знань, практичних умінь, досвіду й особистісних якостей учителя, діалектичний перебіг яких забезпечує ефективність і результативність педагогічної дії» [29].

Відповідно до вищесказаного, професійну підготовку майбутніх учителів польської мови визначаємо як сукупність освітніх заходів, спрямованих на розвиток у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, що забезпечують ефективне навчання польської мови, з опорою на глибокі лінгвістичні знання та врахування міжкультурних особливостей.

Розв'язання проблеми досягнення нового рівня професійної підготовки майбутніх учителів польської мови потребує чіткого та детального визначення структури цього поняття.

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови структуру визначено як: «1. Взаєморозміщення та взаємозв'язок складових частин цілого; будова. 2. Устрій, організація чого-небудь» [8].

Авраменко К. у системі професійної підготовки майбутніх учителів виділяє загальноосвітню підготовку, психолого-педагогічну підготовку, яка включає в себе психологічну, педагогічну, методичну підготовку та спеціальну підготовку [1, с. 202]; Вітвицька С. «фундаментальну психолого-педагогічну, методичну, інформаційно-технологічну, практичну і соціально-гуманітарну підготовку» [9]; Безлюдна В. мовну теоретичну підготовку, мовну практичну підготовку та методичну підготовку [4, с. 100]; Гармаш О. загальну підготовку та професійну підготовку (іншомовну, фахову), психолого-педагогічну, методичну, науково-дослідну роботу та педагогічну практику

[10, с. 40]; Йовенко Л. загальноосвітню, професійну та спеціальну підготовку [15].

Проаналізувавши наукові джерела ми запропонували власну структуру професійної підготовки майбутніх учителів польської мови, яка включає теоретико-методичну, практичну, психолого-педагогічну, науково-дослідну, морально-етичну та спеціальну підготовку (іншомовну (фахову)).

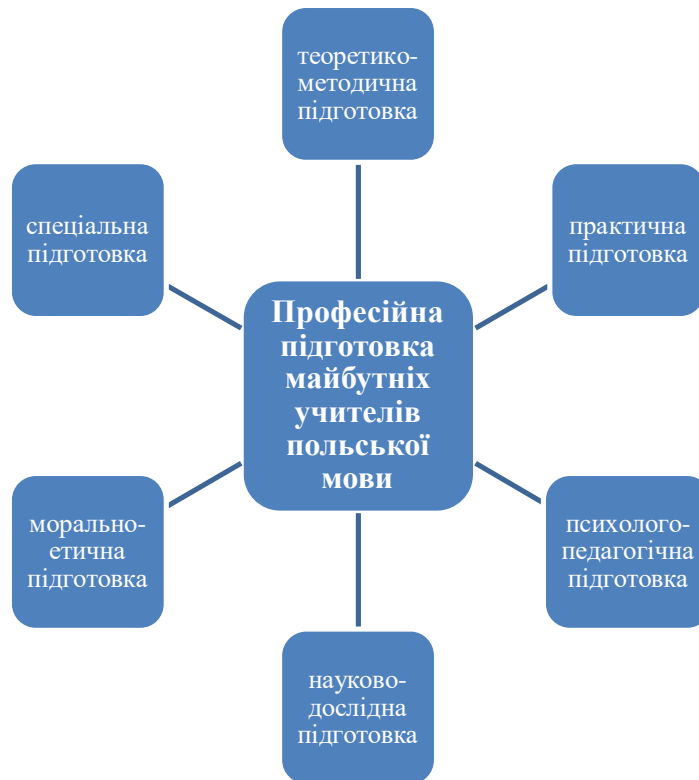

Рисунок 1. Структура професійної підготовки майбутніх учителів польської мови

Теоретико-методична підготовка є ключовим аспектом професійної підготовки, що передбачає поглиблене розуміння теоретичних основ і методичних підходів у навчальному процесі. Вона поєднує теоретичні засади педагогіки і методики навчання, створюючи базу для подальшої практичної діяльності. Цей вид підготовки охоплює як теоретичну, так і методичну підготовку, роблячи акцент на інтеграції теоретичних знань з практичними навичками. Майбутні педагоги повинні не лише опанувати теорію, а й вміти застосовувати її у реальних умовах освітнього процесу Це забезпечується шляхом активного залучення студентів до практичної діяльності.

Практична підготовка є однією з основних складових професійної підготовки, адже вона дає можливість здобувачам вищої освіти набути реальних навичок та досвіду, необхідних для педагогічної діяльності. Під час педагогічної практики студенти мають змогу не лише ознайомитися з особливостями обраного фаху, а й продемонструвати свою професійну компетентність як здатність до виконання професійних обов'язків.

Психолого-педагогічна підготовка спрямована на формування знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної організації навчально-виховного процесу. Вона здійснюється у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Науково-дослідна підготовка є компонентом освітнього процесу, який націлений на формування у здобувачів вищої освіти навичок проведення наукових досліджень, аналізу отриманих результатів та застосування наукових знань на практиці.

Морально-етична підготовка полягає в освоєнні етичних принципів та норм поведінки педагога, розвитку педагогічної культури, а також усвідомленні відповідальності за вплив на формування світогляду учнів, їх виховання та морально-етичний розвиток.

Спеціальна підготовка (іншомовна (фахова)) – процес набуття спеціалізованих знань, умінь та навичок у конкретній професійній сфері.

Поняття «іншомовна підготовка» з'явилося у науковому обігу наприкінці ХХ ст. і базується на концепції, згідно з якою іноземна мова повинна розглядатися не просто як навчальний предмет, а як освітня дисципліна, що інтегрує навчально-пізнавальні, виховні та діяльнісні компоненти. Це сприяє розвитку мовленнєвих навичок через розуміння культури та мови, а також забезпечує набуття знань та вмінь у читанні, говорінні та письмі.

Основна мета іншомовної підготовки полягає у формуванні іншомовної комунікативної компетентності, яка є ключовою складовою професійної компетентності учителя іноземної мови. Комунікативна компетентність

включає в себе низку компетенцій: лінгвістичну, лінгводидактичну, соціолінгвістичну, соціокультурну, стратегічну, дискурсивну, соціальну тощо.

На нашу думку не менш важливим у професійній підготовці майбутніх учителів польської мови є формування міжкультурної компетентності. Міжкультурна компетентність передбачає здатність ефективно взаємодіяти в багатокультурному середовищі, розуміти культурні та ментальні особливості народу, мова якого вивчається, а також інтегрувати ці знання в освітній процес. Формування міжкультурної компетентності сприяє не лише професійному зростанню майбутніх учителів, але й створює умови для виховання толерантності, поваги до культурного різноманіття та розвитку полікультурної освіти в сучасному суспільстві.

У контексті викликів сьогодення професійна підготовка майбутніх педагогів в першу чергу повинна бути інноваційною. Інноваційна підготовка має на меті забезпечити майбутніх учителів новітніми знаннями, навичками та інструментами для ефективного впровадження в освітній процес інноваційних методів навчання, інтерактивних технологій, цифрових ресурсів та сучасних педагогічних практик, які сприяють розвитку soft skills, гнучкості та адаптації до стрімких змін в суспільстві, тобто здатності миттєво реагувати на зміни в навчальних програмах, впроваджувати новітні методики та пристосовуватися до потреб сучасних учнів, представників покоління Альфа.

Висновки. Отже, професійна підготовка є ключовим етапом у процесі становлення майбутнього фахівця, оскільки забезпечує формування необхідних знань, умінь та навичок для успішної професійної діяльності. Професійна підготовка включає теоретичну, методичну та практичну складові, які доповнюють одна одну, створюючи фундамент для подальшого професійного зростання здобувачів вищої освіти. Важливим у процесі професійної підготовки майбутніх учителів польської мови є формування міжкультурної компетентності, яка дозволяє ефективно працювати в умовах полікультурного середовища, сприяє розумінню польської культури та забезпечує високий рівень інтеграції в професійне середовище. Професійна

підготовка повинна відповідати сучасним викликам, інтегруючи інноваційні технології, цифрові ресурси, інтерактивні платформи та сучасні педагогічні методики, які сприяють розвитку творчого мислення, адаптивності майбутніх педагогів та забезпечують ефективну організацію освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Авраменко К. Б. Структура професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах нової української школи. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. № 86. 2019. С. 199-203.
2. Академічний тлумачний словник української мови. [Електронний ресурс]. URL: <https://sum.in.ua/>
3. Безлюдна В. В. Професійна підготовка майбутніх учителів як наукова проблема. [Електронний ресурс]. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5923/1/Prof_pidgotovka_naukova_problema.pdf
4. Безлюдна В. В. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948–2016 рр.) [Текст]: дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук: 13.00.01; 13.00.04. Рівненський держ. гуманіт. ун-т. Рівне, 2018. 520 с.
5. Бермудес Д. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2016. Вип. 137. С. 200-203.
6. Буздуган О. А. Дефінітивний аналіз професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у педагогічному дискурсі. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 65. Том 1. 2023. С. 135-138.
7. Васильєва В. В. Доктринальні підходи до розуміння поняття «професія». *Соціальне право*. № 2. 2019. С. 139-144.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000/уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с.

9. Вітвицька С. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти: монографія. Житомир: «Полісся», 2015. С. 45.
10. Гармаш О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов як педагогічна проблема. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Випуск 66. 2019. С. 39-42.
11. Грищенко І. М. Освіта та професійна підготовка фахівців у світлі євроінтеграційних процесів. *Актуальні проблеми економіки*. № 71 (109). С. 56-61.
12. Дрокіна А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до використання STEM-технологій у фаховій діяльності. *Освітні обрії*. № 2 (57), ч.1. 2023. С. 93-96.
13. Євдокимов В., Пономарьова Г., Покроєва Л., Луценко В. Підготовка вчителя в умовах євроінтеграції: навч. посібн. Харків: ХОНМІБО. 2006. 203 с.
14. Зданевич Л. В. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з дезадаптованими дітьми: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук:13.00.04. Ж., 2014. 44 с.
15. Йовенко Л. І. Підготовка студентів-філологів вищого педагогічного навчального закладу до родинного виховання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Умань, 2005. 274 с.
16. Каніболоцька О. А. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у системі неперервної освіти: теорія і практика: монографія. Запоріжжя: Олді+, 2024. 484 с.
17. Комар А. О., Орлова О. О. Дидактичні особливості професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 14. Т. 1. 2019. С. 91-95.
18. Коцан І. Професійна підготовка сучасного учителя: проблеми і орієнтири. *Вища освіта України*. 2013. № 2. С. 13-19.

19. Кушнір А. Сучасні наукові підходи до професійної підготовки майбутніх учителів-філологів. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, № 51. 2022. С. 262-266.
20. Мельник І. М., Заремба Л. В. Структурні складові та етапи професійної підготовки фахівця дошкільної освіти. *Young Scienti*. № 11 (75). 2019. С. 921-924.
21. Нестеренко Т. С. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 167. 2018. С. 69-74.
22. Однолеток Т., Лянной М. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури як педагогічна проблема. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/200909/09otvcpp.pdf>
23. Павлик О. Б. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх перекладачів до використання офіційно-ділового мовлення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук:13.00.04. Хмельницький, 2004. 24 с.
24. Поддубей О.В. Аналіз поняття «професійна підготовка» у вітчизняних і зарубіжних наукових працях. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. Випуск 5 (118). 2019. С. 19-24.
25. Поліщук Л. П. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у педагогічних закладах України. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 48. Педагогічні науки. 2009. С. 112-115.
26. Попова О. В. Теоретико-методичні засади професійномовленевої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти: дис. ...д-ра пед. наук: 13.00.04; 13.00.02. Одеса, 2017. 484 с
27. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи. Київ: Генеза, 2011. 368 с.
28. Савченко Л. Зміст професійної підготовки фахівців сфери обслуговування. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, (11). 2018. С. 72–80.

29. Хоружа Л. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с. С. 40-58.
30. Шовш К. С., Біда О. А., Маргітич А. І. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (207). 2022. С. 376-380.
31. Miodunka W. Glottodydaktyka polonistyczna. Pochodzenie-stan obecny-perspektywy. Uniwersytet Jagielloński. 2016. 416 s.
32. Paczuska K., Szpotowicz M. Nauczyciele języków obcych. W: *Liczą się nauczyciele. Raport o stanie edukacji 2013*. Warszawa: Instytut badań Edukacyjnych, 2014. S. 201-219.
33. Szempruch J. Problemy kształcenia i doskonalenie nauczycieli w Polsce – w kierunku profesjonalizacji zawodu. *STUDIA BAS*. 2(70). 2022. S. 27-47.